

deSingel

Frank Braley, Vlad Weverbergh
Terra Nova Collectief
Antwerpen & Atout
Kammermusikgruppe Wien

---

wo 23 sep 2015
Blauwe zaal
Grote podia
20 uur → 22.15 uur
pauze ± 21.05 uur

---

inleiding 19.15 uur
Bernard De Graef in
gesprek met Vlad
Weverbergh
Blauwe foyer

2015-2016

Frank Braley & friends

**Frank Braley, Vlad Weverbergh & Terra Nova Collectief Antwerpen
& Atout Kammermusikgruppe Wien**
wo 23 sep 2015

Publieke masterclasses piano olv. Frank Braley
di 1 dec 2015

Gautier Capuçon & Frank Braley
wo 2 dec 2015

---

teksten programmaboekje **Vlad Weverbergh, Bernard De Graef,
Albert R. Rice**
coördinatie programmaboekje **deSingel**

Gelieve uw GSM uit te schakelen.

De inleidingen kan u achteraf beluisteren via www.desingel.be. Selecteer hiervoor voorstelling/ concert/tentoonstelling van uw keuze.

Reageer en win

Op www.desingel.be kan u uw visie, opinie, commentaar, appreciatie, ... betreffende het programma van deSingel met andere toeschouwers delen. Selecteer hiervoor voorstelling/ concert/tentoonstelling van uw keuze. Neemt u deel aan dit forum, dan maakt u meteen kans om tickets te winnen.

Grand café deSingel

open alle dagen 9 → 24 uur
informatie en reserveren
+32 (0)3 237 71 00
www.grandcafedesingel.be
drankjes / hapjes / snacks / uitgebreid tafelen

Bij onze concerten worden occasioneel cd's te koop aangeboden door

La Boîte à Musique

Coudenberg 74 | Brussel +32 (0)2 513 09 65
www.classicalmusic.be

Met bijzondere dank aan **Ortwin Moreau** voor het stemmen en het onderhoud van de concertvleugels van deSingel

Moreau Pianoservice

Kapucinessenstraat 32
2000 Antwerpen
+32 (0)486 83 63 98
www.moreau-pianoservice.be

Frank Braley piano

Vlad Weverbergh klarinet & bassetklarinet

Luk Nielandt hobo

Dirk Noyen fagot Luc Bergé hoorn

Roland Herret, Claudia Schwarzl viool

Sergio Trujillo altviool Tobias Wögerer cello

Hendrik-Jan Wolfert contrabas

Shapeshifters

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Grande Sonate voor klarinet en piano in A, 30'
naar het Klarinetkwintet in A, KV581 (anonieme bewerking)
Allegretto
Larghetto
Menuetto - Trio I - Trio II
Allegretto con Variazioni

Klarinetkwintet in A, KV581 (originele versie) 30'
Allegretto
Larghetto
Menuetto - Trio I - Trio II
Allegretto con Variazioni

pauze

Kwintet voor piano en blazers in Es, KV452
(originele versie) 25'
Largo - Allegro moderato
Larghetto
Allegretto

Concertante voor viool, altviool, cello, contrabas,
hobo, klarinet, hoorn en fagot naar het Kwintet in Es,
KV452 (anonieme bewerking) 25'
Largo - Allegro moderato
Larghetto
Allegretto

Silhouet van Anton Stadler, de klarinettist voor wie Mozart onder meer zijn Klarinetkwintet componeerde.

Shapeshifters

'Shapeshifter' is een begrip uit de sciencefiction waarmee een gedaanteverwisseling wordt beschreven met behoud van dezelfde entiteit, een fenomeen dat eveneens geworteld ligt in de muziekgeschiedenis. Sinds eeuwen worden populaire stukken door andere artiesten gekopieerd, voor grotere of kleinere formaties gearrangeerd, soms in stukken gereten, en gaan hun eigen leven leiden. Men spreekt dan ook wel eens over 'covers'. Ons muzikaal erfgoed heeft ons duizenden dergelijke historische covers van beroemde muziekwerken nagelaten, niet zelden schitterende muziek, pareltjes die onder de radar van de hedendaagse tijdgeest zijn verdwenen, bezweken voor het dogma dat het niet om originele muziek gaat. Nochtans is originaliteit een kwaliteit die pas sinds de romantiek hoog genoteerd staat en beschouwd wordt als een belangrijke voorwaarde voor goede kunst. Voordien dacht men daar anders over. Overigens in het hedendaagse filosofische denken tekent zich met aandrang de vraag af wat originaliteit in feite inhoudt.

Vlad Weverbergh

Mozarts Klarinetkwintet, een concerto voor klarinet en kamerensemble

Het Klarinetkwintet in A-groot, KV581 is een uniek werk in Mozarts oeuvre. Het is gedateerd 29 september 1789, het jaar van de Franse revolutie, en is net als het Klarinetconcerto gecomponeerd voor de klarinettist Stadler, in die dagen een vriend van Mozart. De bezetting was ongewoon door de introductie van de klarinet, toen een relatief nieuw instrument, binnen een strijkersgroep. Door zijn timbre is de klarinet een buitenbeentje tussen de strijkers, en Mozart promoveert het instrument daarom tot protagonist. In tegenstelling tot Mozarts Hoornkwintet dat ongeveer vijf jaar ouder is, beperken de strijkers zich niet tot een louter begeleidende rol, maar spelen ze een obligato partij ter ondersteuning van de klarinet.

1789 is ook het jaar van Mozarts opera 'Così fan Tutte', waar een soortgelijke sonore esthetiek opgang maakt. In de laatste akte van deze opera komen enkele aria's voor waarin een solo blaasinstrument met het strijkersensemble tegengewicht bieden voor de zanger. Vanuit deze instrumentatiemethode ontstaat als vanzelf een concertante schrijfrant die zijn hoogtepunt zal beleven in 'La Clemenza di Tito'. De klankweelde die op deze wijze ontstaat, is een natuurlijk gevolg van Mozarts meesterlijke instrumentatie die de diverse timbres die een blaasinstrument kan voortbrengen, dikwijls wezenlijk verschillend in de lage en hoge regionen, zeer efficiënt integreert in de algehele textuur.

Dit meesterschap is evenzeer merkbaar in het Klarinetkwintet, waarin de technische agilité van het instrument, de bevreemdende laagte van het chalumeauregister en de etherische hoogte op sublieme wijze worden geïntegreerd en gecontrasteerd met de strijkers, die als geheel een meer uniforme klankmassa vormen, vaak op de wijze van solist ten opzichte van ensemble, 'concertant' van opzet. Daarom gaat de stap om het ensemble uit te breiden niet in tegen de geest van Mozarts origineel.

De balans tussen vorm en inhoud en de melodieuze charme van het geheel hebben hun stempel gedrukt op latere werken, zoals Brahms' opus 115 en Regers opus 146. Laatstgenoemde heeft zelfs de toonaard, A-groot, gemeenschappelijk met het Mozartkwintet.

Het Kwintet voor blazers en piano, een concertante kamersymfonie

Kamermuziek met piano was een zeer recent gegeven in de tijd dat Mozart zijn Kwintet voor blazers en piano componeerde. In oudere muziek had het klavier een begeleidende rol, maar dan enkel als toegevoegd instrument waarbij de basso continuo verrijkt werd met voorgeschreven harmonisaties uitgevoerd naar de goede smaak van de individuele speler. De partij werd niet echt volledig uitgeschreven, maar met de becijfering van de bas gaf de componist een sleutel aan de uitvoerder om een partij te improviseren bovenop de baslijn. Enkel in uitzonderlijke gevallen kwamen ook composities met obligate klavierlijnen voor. Tot deze categorie behoren bijvoorbeeld Bachs Vioolsonates, het Derde boek van klavecimbelstukken van Couperin uit 1722, diverse werken van Rameau (beide laatste niet toevallig tot 'de Franse klavecijnisten' gerekend in vele handboeken muziekgeschiedenis). Pas in het midden van de 18de eeuw werd dit type van kamermuziek erg populair. Twee oudere vormen stonden model: het klavierconcerto, waarbij dan het orkest wordt vervangen door een klein ensemble, en de triosonate, waarbij een van de solopartijen wordt toegewezen aan het klavier. Johann Schobert, een Sileziër neergestreken in Parijs in de zestiger jaren van de 18de eeuw, was de eerste om een obligato klavierlijn in alle vormen van kamermuziek toe te voegen, en fungeerde dus als voorbeeld voor alle meesters die hem navolgden. Hij maakte deel uit van een groep componisten met een stijl waarnaar Mozart zich door innerlijke affiniteit erg voelde aangetrokken. Schobert en Christian Bach (de Londense Bach) hebben een grote invloed uitgeoefend op Mozarts werk.

Mozart zelf schreef pas in zijn latere jaren kamermuziek met piano. Een van de belangrijkste werken in deze categorie is ook een van zijn vroegste – het Kwintet voor hobo, klarinet, hoorn en fagot in Es-groot, KV452. In een brief aan zijn vader, gedateerd 10 april 1784, schreef Mozart: "... Ik heb twee grote concerten gecomponeerd (...) en een kwintet voor hobo, klarinet, hoorn, fagot en piano, dat een buitengewoon succes heeft gekend; ikzelf beschouw het als een van de beste werken van mijn leven."

Ongewoon voor Mozarts doen bestaan vele uitgebreide schetsen van het eerste deel, ondanks de impressie van spontaneïteit die

het stuk nalaat. Het Kwintet werd gecomponeerd in een tijd waar blazersmuziek aan belang won. In die tijd was er namelijk een mode onder de adel die het zich kon veroorloven om blazersgroepen (harmonieën), te werk te stellen – het Kwintet was waarschijnlijk een voorzet naar prins Aloys Liechtenstein die zelf plannen had een harmonie te engageren, en die ingeschreven was voor de 'Academie', het door Mozart zelf georganiseerde concertevenement, waar het Kwintet zijn eerste opvoering had – de prins verkoos uiteindelijk om niet op te dagen en bij hem thuis, in zijn eigen paleis, een muzikale verpozing te houden. Ook in Mozarts oeuvre is rond dezelfde tijd een toenemende interesse voor de blazersgroep te herkennen, met name in de orkestratie van zijn pianoconcerti, waar het karakteristieke timbre van blaasinstrumenten tot 1784 vrijwel enkel werd gebruikt om het geheel te kleuren unisono met de strijkers, of enkel de harmonie aan te vullen – zo speelde de fagot bijvoorbeeld heel vaak louter ontduubeling van de bas bij wijze van erfenis van de barokke basso continuo. Eerder had Mozart zelf gesuggereerd aan zijn eerste uitgever dat de blazers eventueel mochten weggelaten worden bij zijn vroegere pianoconcerti, als dat de verkoop van de muziek ten goede zou komen. Na 1784 echter werden de blazers steeds vaker ingezet om zeer individuele en onontbeerlijke ontboezemingen ten beste te geven. Ongetwijfeld heeft het onderzoekswerk bij de compositie van zijn Kwintet bijgedragen tot deze evolutie.

De periode waarin het Kwintet werd geschreven (met voltooiing in Wenen op 30 maart 1784) is deze van de virtuositeit, de periode van de pianoconcerti, wat zich ook laat horen in de stijl. Er is hier, door de toevoeging van de piano, geen sprake van een strikte kamermuziekstijl, waarbij elk instrument even belangrijk is. De piano wordt, door zijn polyfone vermogen om meerdere stemmen tegelijk tot klinken te brengen, in tegenstelling tot de andere instrumenten, behandeld als een aparte zelfredzame entiteit die de overige instrumenten dwingt om een onderscheiden tegengewicht te vormen. Hierdoor overheerst de concertante stijl in dit werk als vanzelfsprekend en ook hier werd door Mozart de weg geplaveid voor toekomstige componisten in de behandeling van soortgelijke bezettingen met blazers (en/of strijkers) en piano. Het Kwintet was al tijdens Mozarts leven voor andere bezettingen gearrangeerd – echter zonder zijn medewerking – en inspireerde Beethoven om in 1797 zijn eigen Kwintet voor piano en blazers opus 16 te componeren.

Mozarts onvergelijkelijke gevoel voor klankkleur dreef hem ertoe om de blaasinstrumenten tegen elkaar uit te spelen, en op die manier weer extra concertante effecten te bekomen binnen de blazersgroep. Elk instrument krijgt ruim de gelegenheid om te concerner, dit wil

zeggen zichzelf strijdbaar te profileren ten opzichte van de overigen (etymologisch betekent 'concertare' namelijk 'wedijveren'). Op deze manier, geholpen door de grootschalige contrasten in klankkleur, die elkaar vaak snel opeenvolgen, wordt een ingenieuze textuur geweven met kleine motiefjes die doorlopen van het ene instrument naar het ander, en daarbij niet zelden variëren in vorm naargelang van de aard van het gebruikte instrument.

Het algehele karakter van dit werk staat veel dichterbij de pianoconcerti dan bij de strijkkwartetten. Abstracte contrapuntische technieken of fugato's zoals vaak gebruikt in zijn strijkkwartetten ontbreken, evenals de vormen menuet en trio die gebruikelijk zijn in Mozarts kwartetten. Het is verheven amusementsmuziek voor de high society, kunstig, smaakvol, prettig, onbekommerd om complexe spirituele problemen en in de overtreffende trap vrolijk; hier draagt de virtuositeit van de pianopartij in niet geringe mate toe bij.

Kortom, kenmerkend voor het Kwintet zijn de snelle opeenvolging van timbres met respect voor het karakter van elk instrument, met zeer efficiënte motivische behandeling om maximum voordeel te hebben van de diverse klankkleuren, terwijl de piano bindende factor is, een opmerkelijke nieuwe schrijfwijze in Mozarts oeuvre. Zoals ook in het geval van het Klarinetkwintet geconcludeerd werd: breidt men ook hier het ensemble uit, dan gaat deze idee niet noodzakelijk in tegen de geest van Mozarts origineel.

Vormelijke bespreking

In wat volgt wordt een kleine bespreking gegeven van de vorm onder het motto 'wie weet waarnaar te luisteren, hoort meer.' Hierbij wordt uitgegaan van Mozarts originele instrumentatie, zodat bij het horen van de gedaanteverwisseling door de herinstrumentatie met meer kennis van zaken over de kunstigheid van de metamorfose geoordeeld kan worden.

Structuur van het Klarinetkwintet

Het hoofdthema gepresenteerd in de strijkers is een betoverende melodie waarvan het effect op voor die tijd zeer moderne wijze wordt aangesterkt door een gevarieerde herhaling door de klarinet. Het tweede thema, in E-groot, komt voor rekening van de eerste viool, met pizzicato (getokkelde) begeleiding van de cello en liggende akkoorden voor de middenstemmen. Als het thema zeer dramatisch, in pianissimo en mineur wordt hernomen door de klarinet, vormt dit de aanleiding voor een grote crescendo die uitmondt in een triller. Door zijn inherente tendens naar modulatie wijst het thema in al zijn expressie vooruit naar de romantiek. Na passage eventueel op te vatten als een derde thema, 'dolce', eveneens in E-groot, (eerst in de eerste viool en de altviool), verschijnt een echo naar het openingsthema die uitmondt in een korte solocadens voor de klarinet.

In de doorwerking neemt Mozart meer en meer vormelijke vrijheid – Quod licet Jovi... – en zo laat hij de klarinet een chromatische toonladder spelen in de dominant op F-groot die de wederkomst van het hoofdthema inluidt en een modulatie naar C-groot. Ver verwijderde toonaarden van de hoofdtoonaard A-groot. De openingszin van de klarinet is nu toegewezen aan de strijkers, die om beurten inzetten (eerst de altviool, dan de cello, eerste en tenslotte de tweede viool) terwijl de klarinet op en neer gaat op de noten van het gemeenschappelijke akkoord. De reëxpositie is licht gevarieerd en mondt uit in een iets langere cadens, mogelijk als coda (staartje) op te vatten.

Het beroemde Larghetto opent met een paradijselijk sereen lied voor de klarinet begeleid door gedempte strijkers. In een tweede sectie volgt een dialoog met de eerste viool. Na een korte middensectie met stijgende toonladders voor de klarinet die uitloopt op een kleine cadens volgt een reëxpositie. Men kan zich zo een stroom visualiseren, met zuchtjes wind die het gebladerte

Mozart in 1789. Tekening van Doris Stock.

doen ruisen. Het magische effect van de klarinet in zijn lage chalumeauregister is opmerkelijk. Mozart was klaarblijkelijk betoverd door de karakter van de klarinet, weerspiegeld in de nobele cantabile stijl en het melodieuze geheel.

Terwijl alle vijf de spelers aanwezig zijn in het menuet, van oorsprong een driedelige hoofse dans, is het eerste trio in A-klein enkel voorbehouden voor de strijkers, met in het tweede deel een strikte canon tussen de eerste viool en de altviool. Het tweede trio is dan weer in essentie een klarinetstuk – een idylle in quasi ländler volksmuziekstijl.

Het laatste deel bestaat uit een reeks variaties op een ingenieus kinderlijk marsthema dat enige gelijkenis vertoont met het hoofdthema van het eerste deel; ook in de variaties zijn bijzondere reminiscenties te herkennen naar de voorgaande delen. Door de karakteristieke 'stretto' uitsmijter na een trage variatie te plaatsen, die naar het einde toe zweemt naar het tweede thema van het openingsdeel, zorgt de componist zeer ingenieus voor een extra opwindend effect.

Structuur van het Kwintet voor blazers en piano

De uitzonderlijk lange en interessante introductie (Largo) met prachtig cantilenethema, eerst ingezet door de hoorn, doet bijna vergeten dat het hier louter om een inleiding gaat. Het Allegro opent met een Italiaans aandoend sensueel hoofdthema waarvan de emotionele rijkdom in echte Mozartiaanse stijl in de derde maat wordt beteugeld door een plotse uitbarsting van heroïsche bravoure. Het passagewerk naar het tweede thema biedt een gelegenheid voor virtuositeit in de piano, waarna het elegante tweede thema des te meer contrasteert. In de afwisseling tussen blazers en klavier herkent men gemakkelijk de schrijfstijl van de Sinfonia Concertante. Hierna volgt een uitgeschreven cadens voor alle instrumenten. Na een korte maar opwindende doorwerking waarbij heel wat toonaarden de revue passeren, komt de recapitulatie bijna als een verrassing en met veel variatie.

Het melodieuze Larghetto doet ook weer denken aan soortgelijke delen in de pianoconcerti. Meestal slaat bij Mozart de toonaard Es-groot op frivoliteit, maar hier is het karakter eerder zoet melancholisch. Het thema wordt eerst gepresenteerd in de fagot en hobo, met ondersteuning van de hoorn, en vertoont enige gelijkenis met de fantastische blazersserenade uit 'Così fan Tutte'. De Mozartiaanse chromatiek kent een betoverende uitwerking. De piano

schetst een tweede thema, waarna een korte conversatie plaatsvindt, waar elke instrument zijn korte inbreng heeft, maar die bijna haastig afgehandeld wordt. In de doorwerking wordt een nieuw en heerlijk lied voor de blazers geïntroduceerd, ingezet door de hoorn, hoewel het snel wegleidt naar een kritische passage in E-klein, waaruit de piano slechts met grote moeite, in het duister en op de tast, een uitweg lijkt te vinden terug naar het hoofdthema; Mozart geeft zich hierbij over aan de meest gewaagde modulaties. Na de reëxpositie vormt een gelijkaardige cadens als in het eerste deel een voorlopig besluit.

Het slotdeel is vrij opgevat als een soort mengvorm van sonate en rondo. Het eenvoudige thema, eerst gepresenteerd in de piano, is in een Franse stijl die wederom niet ongewoon is in Mozarts concertante werk. Het refrein met zijn chromatische accenten is niet minder charmant en teder dan het thema zelf. Een eerste intermezzo klinkt in de hobo (Bes-groot), het centrale intermezzo (in C-klein) komt zoals gewoonlijk bij Mozart zonder enige voorbereiding, ook eerst in de hobo. De grote slotcadens ('Cadenza in tempo') is van dezelfde orde als de cadens in de Sinfonia Concertante uit zijn jonge jaren, wat weer het concertante opzet van dit kamermuziekwerk onderstreept. De blazers jongleren wat heen en weer met thematisch materiaal, ontdekken hierbij onverhoeds een fugasubject, maar – en hier belet de Mozartiaanse speelsheid elke pedanterie – met een triller die organisch ontluikt in de hobo wordt de hele onderneming tot een goed einde gebracht. Hierna duikt het thema kort terug op, waarna het verdwijnt in een bevreemdende passage met scherpe dynamische contrasten; de piano speelt gebroken octaven die het geheel ophouden terwijl de blazers eerst lange aangehouden akkoorden spelen en nadien een stretto afscheidsdeuntje, bijna als een Buffo-ensemble.

Dit slot is enigszins gecontesteerd aangezien twee mogelijke eindes gekend zijn, waarvan één in een lichtjes ander handschrift. Volgens sommige musicologen zou de meest uitgebreide versie (met stretto) dus niet van Mozarts hand zijn. Het is echter de vraag of zes extra kwalitatieve maten veel discussie waard zijn.

Bernard De Graef

Mozarts bassetklarinet

ANTON STADLER'S BASSET CLARINET

De klarinet die in dit concert in het eerste deel wordt bespeeld is een bassetklarinet, iets langer dan een normale klarinet. De bassetklarinet is een speciale klarinet waar Mozart voor componeerde. Het is een klarinet in C, Bes of A met een extensie tot een lage C zoals bij de bassethoorn. Hiervoor is een systeem van duimkleppen ontwikkeld vergelijkbaar met dat van de fagot. Zij is interessant voor hedendaagse musici omdat Mozart de bassetklarinet gebruikt in drie belangrijke werken: 'La Clemenza di Tito, KV621', het Klarinetkwintet, KV581 en zijn Klarinetconcerto KV622. Deze werken werden gecomponeerd voor zijn vriend, de klarinettist Anton Stadler. Stadler was vanaf 1781 in dienst van het Weens Hoforkest. De instrumentenbouwer Theodor Lotz uit Pressburg begon vanaf 1782 klarinetten te maken voor Anton Stadler en diens broer Johann die eveneens in dienst was aan het Weense hof. Lotz werd in 1785 de Weense hofinstrumentenbouwer en werkte in 1788 nauw samen met Anton Stadler om diens nieuwe uitvinding te construeren: een klarinet met een extensie tot aan de lage C, de bassetklarinet. Lotz' eerste bassetklarinet uit 1788 had slechts twee extra noten: een diepe D en C. In 1790 modificeerde Lotz het instrument en herbouwde de bassetklarinet om chromatisch tot een lage C te kunnen gaan. Het instrument had nu vier extra noten. Kort na de eerste uitvoering in 1791 van Mozarts Klarinetconcerto in Praag maakte Anton Stadler met zijn bassetklarinet van 1791 tot 1794 een grote concertreis door Europa. In 1794 gaf Stadler een concert in Riga. Op de gravure die het concert aankondigt werd zijn speciaal instrument afgebeeld. De gravure toont ons een rechte bassetklarinet met een gebogen tonnetje, aan de onderkant een L-vormig deel met een resonantieopening en een grote resonantiebekker. Eric Hoeplich bouwde aan de hand van deze gravure in 1994 de eerste historische replica van een bassetklarinet. Op de lijst van de nalatenschap na de dood van de instrumentenbouwer Lotz in 1792 komen "2 neu erfundene Pasklarinet" voor (twee nieuw uitgevonden basklarinetten) waarvoor Stadler de grote som van 162 gulden aan Lotz verschuldigd was. In de 19de eeuw werden bassetklarinetten nog slechts sporadisch vervaardigd voor virtuozen en musici van blazersensembles. In 1951 ontstond door de research en reconstructie van Mozarts Klarinetconcerto een nieuwe dynamiek die een revival van de bassetklarinet tot gevolg had. Dit leidde in de jaren vijftig en zestig tot de eerste moderne bassetklarinetten.

Albert R. Rice

Frank Braley

Frank Braley (*1968) begon op vierjarige leeftijd met pianolessen. Zes jaar later gaf hij zijn eerste concert met het Orchestre Philharmonique de Radio France in de Salle Pleyel in Parijs. In 1986 besloot hij om zich integraal op muziek te focussen en gaf hij zijn wetenschappelijke studies op. Hij schreef zich in aan het Conservatoire National Supérieur de Musique in Parijs en drie jaar later ontving hij unaniem eerste prijzen voor piano en kamermuziek. Op de leeftijd van tweeëntwintig jaar nam hij voor het eerst deel aan een internationale wedstrijd - de Koningin Elisabethwedstrijd - en won er de eerste prijs. Publiek en pers erkenden hem unaniem als een pianist met uitzonderlijke muzikale en poëtische kwaliteiten. Sindsdien werd Frank Braley regelmatig uitgenodigd naar Japan, Canada, de Verenigde Staten en in heel Europa, om te spelen met orkesten als London Philharmonic, Leipzig Gewandhausorchester, Zürich Kammerorchester, Philharmonique de Radio France, Orchestre National de France, Orchestre de Paris, Berlin Rundfunkorchester, Nationaal Orkest van België, Orchestre Philharmonique du Luxembourg, en dit onder leiding van dirigenten als Jean-Claude Casadesus, Charles Dutoit, Jan Caeyers, Christopher Hogwood, Eliahu Inbal, Marek Janowski, Kurt Masur, Antonio Pappano, Michel Plasson, Michael Schönwandt... Kamermuziek ligt Frank Braley nauw en het hart en vaste kamermuziekpartners zijn Renaud en Gautier Capuçon, Maria Joao Pires, Augustin Dumay, Paul Meyer, Gérard Caussé, Eric Le Sage, Emmanuel Pahud, Mischa Maisky en Yuri Bashmet. Frank Braley nam solowerken op van Richard Strauss, Schubert, Beethoven en Gershwin en kamermuziek van Ravel en Schubert met onder anderen de broers Capuçon. Op zijn laatste opname is Braley samen met pianist Nicholas Angelich te horen in de Hongaarse Dansen van Brahms. Sinds januari 2014 is Frank Braley muziekdirecteur van het Orchestre Royal de Chambre de Wallonie.

deSingel tijdlijn (selectie)

vr 27 feb 2015

Le Concert Olympique olv. Jan Caeyers & Frank Braley
Beethoven

zo 21 april 2013

deOrkestacademie olv. Philippe Herreweghe & Frank Braley
Mozart Happening

do 10 mei 2012

Le Concert Olympique olv. Jan Caeyers & Frank Braley
Beethoven

wo 13 okt 2010

Le Concert Olympique olv. Jan Caeyers & Frank Braley
Beethoven

[...]

za 21 okt 2006

Frank Braley
Kurtág, Schubert, Mozart, Ravel

di 13 dec 2005

Frank Braley, Renaud Capuçon & Gautier Capuçon
Ravel

[...]

do 19 mrt 1998

Beethoven Academie olv. Christopher Hogwood & Frank Braley
Mozart

wo 22 jan 1997

Beethoven Academie olv. Jan Caeyers & Frank Braley
Schubert, Schönberg, Berg, Webern

Vlad Weverbergh

Muzikale duizendpoot Vlad Weverbergh voelt zich thuis in vele stijlen: van klezmer over klassieke avant-garde tot Mozart. In 1995 werd hij laureaat van Belfius Classics. In 2000 studeerde hij af met grootste onderscheiding aan het Conservatorium van Antwerpen in de klas van Walter Boeykens. Na zijn studies was hij er van 2000 tot 2002 gastdocent kamermuziek. Sinds kort is hij er docent

basklarinet. In 1992 richtte Weverbergh Trio Dor mee op, dat in 1998 de Debuutprijs voor Kamermuziek van Jeugd en Muziek won. Succesvolle tournees door Roemenië, Zweden, Nederland, Frankrijk, Oostenrijk, Groot-Brittannië en Zuid-Afrika waren het gevolg. Orkesten als het VRT-Filharmonisch Orkest, de Filharmonie, Prima la Musica, Collegium Brugense, het Hongaars Radio Orkest, de Filarmonica George Enescu, de Philharmonia Hungarica, Südwestdeutsches Kammerorchester Pforzheim en Kammerphilharmonie Graubünden nodigden Vlad Weverbergh uit als solist. Hij speelde onder leiding van dirigenten als Philip Ellis, Daniele Callegari, Christian Mandeal, Robert Groslot, Patrick Peire, Dirk Vermeulen en Kobayashi Ken Ichiro en Sebastian Tewinkel. Vlad Weverbergh was soloklarinettist bij de Filharmonie. Nu maakt Vlad onder andere deel uit van I Solisti del Vento en Champ d'Action. Verder is hij lid van Le Concert Olympique olv. Jan Caeyers en is hij als freelance muzikant regelmatig te gast bij het Mahler Chamber Orchestra. Zijn discografie omvat een ruime bloemlezing uit het klarinetrepertoire. Zijn eerste cd 'Première Rapsodie' op het label Etcetera werd opgenomen in het jaar dat hij afstudeerde bij Walter Boeykens. Eind 2006 nam Vlad samen met het Quatuor Danel de cd 'Mozart Clarinet Essentials' op. In 2008 nam hij met het Südwestdeutsches Kammerorchester Pforzheim de klarinetconcerti van Mozart en H.J. De Croes op olv. Sebastian Tewinkel. Sinds 2012 is Vlad Weverbergh artistiek leider van het Terra Nova Collectief, waarmee hij lang vergeten partituren nieuw leven inblaast. Zo wijdde hij met Terra Nova onder meer een cd aan wereldpremières van De Croes en van de Antwerpse componist en klarinetvirtuoos Henri Joseph Tobi, beide tijdgenoten van Mozart. Sinds 2015 is Vlad Weverbergh als docent basklarinet verbonden aan het Conservatorium van Antwerpen.

Vlad Weverbergh speelt vanavond op een bassetklarinete gebouwd door Riccardo Von Vitorelli.

www.vlad.be

deSingel tijdlijn

wo 23 sep 2015

Frank Braley, Vlad Weverbergh & Friends
Mozart

zo 1 mrt 2015

Schubert Happening

za 6 dec 2008

I Solisti del Vento & Muziektheater Transparant
Messiaen

do 22 apr 2004

Champ d'action & Collectif Réflexible
Swinnen, Ferneyhough, Finnendahl, Prins, Harada, Essl

zo 7 mrt 2004

Stravinsky Happening

Terra Nova Collectief Antwerpen

Terra Nova Collectief Antwerpen is een muzikaal onderzoekscollectief met Antwerpen als thuishaven. Het gaat actief op zoek naar ongekende of verdwenen waardevolle muziek met als doel deze ontdekkingen op een podium opnieuw tot leven te brengen. In het concertprogramma worden deze werken naast gevestigde waarden van onze westerse muziekcultuur geplaatst. Tijdens een Terra Nova concert ervaart het publiek een unieke muzikale vondst in combinatie met een alom bekend meesterwerk. Terra Nova Antwerp vult de concerten aan met cd-opnamen. Op deze manier wordt de enorme hoeveelheid tijd en energie die aan het onderzoeksproces vooraf gaat bewaard, en maakt die oude-nieuwe muziek niet enkel op papier, maar ook klinkend deel uit van ons cultureel patrimonium. 'Verdwenen tussen Mozart en Beethoven; de ontdekking van H.J. de Croes' was het startproject van Terra Nova Antwerp. Het collectief streeft naar een zo breed mogelijke samenwerking tussen artiesten, onderzoekers en spelers uit het culturele landschap. Zo kwam dit startproject tot stand in coproductie met deSingel en met steun van de Vlaamse

Overheid, Belfius Bank en Ecomed. Vlad Weverbergh omringt zich bij de opname en uitvoeringen met het kruim van de Vlaamse, en ondertussen internationale musici. Ondertussen werden er ook twee 'shapeshifter'-cd's gerealiseerd in samenwerking met Mate Szucs, solo altviolinist van de Berliner Philharmoniker (Schumann Romances) en met de Australische fortepianist Anthony Romaniuk (Mozart KV581). Het collectief bracht vorig seizoen ook de illustere Antwerpse tijdgenoot van Mozart H.J. Tobi onder de aandacht.
www.vlad.be

Luk Nielandt

Luk Nielandt studeerde hobo bij Jan De Maeyer aan het Conservatorium van Antwerpen, bij Maurice Bourgue in Parijs en bij Thomas Indermühle in Amsterdam. Hij was laureaat van de Tenuto Wedstrijd en ontving de Annie Rutzky-prijs. Hij werd in 2001 solo-hoboïst van de Munt in Brussel na jarenlang solo-hoboïst geweest te zijn van Het Filharmonisch Orkest van Vlaanderen, Het Brabants Orkest en het Prometheusensemble. Hij soleerde in concerten van Bach, Mozart, Martinu, Strauss, Lutoslawski, Schnittke, met dirigenten als Ono, Krenz, Shipway, Soustrot, Eötvös en Joo. Zijn repertoire gaat van barokmuziek tot hedendaagse muziek. Hij is hoboïst bij I Solisti del Vento en lid van het Monnaie Wind Quintet. Nielandt is docent hobo aan het Koninklijk Conservatorium Antwerpen. Sinds de oprichting van Le Concert Olympique maakt hij ook hier deel uit van de vaste kern. Zijn talrijke opnames verschenen bij oa. Eurodisc, Klara, en Eufoda.

deSingel tijdlijn

wo 23 sep 2015

Frank Braley, Vlad Weverbergh & Friends
Mozart

do 7 feb 2008

Symfonieorkest van de Munt olv. Kazushi Ono
Berlioz, Schnittke

Dirk Noyen

Dirk studeerde fagot en kamermuziek aan het Lemmensinstituut in Leuven. In 1985 werd hij winnaar van de Tenuto Wedstrijd en trad hij op in het programma 'Jonge Mensen op het Concertpodium' in Nederland. In 1988 werd hij Laureaat van het Trompeconcours in Eindhoven. Momenteel is Noyen eerste fagotsolo en lessenaaraanvoerder bij het orkest van de Munt en gastprofessor fagot aan het Lemmensinstituut. Verder is hij lid van het Monnaie Wind Quintet en het blaasoktet van de Munt en maakt deel uit van diverse ensembles waaronder het Prometheus Ensemble, Ictus, Fagottenkwartet Phenix en baroktrio La Giacintina. In 1992 vertegenwoordigde hij België op het 'Internationale Fagot-Festival' in de IJsbreker te Amsterdam en was hij een regelmatige gastmuzikant bij het London Philharmonic Orchestra in de periode 1992-93 voor een aantal concerten op het Edingburgh Festival, het Luzern Festival, bij een Proms-concert in de Royal Albert Hall en cd-opnamen. Hij werkte met vooraanstaande dirigenten als Klaus Tenstedt, Wolfgang Sawallisch, Christoph von Dohnanyi, Charles Dutoit. In 1996 maakte Dirk Noyen een solo-cd met het Fagotconcerto en de Sinfonia Concertante van Mozart. In juni 2000 verscheen de cd 'Bassoon 4 All' met het Fagottenkwartet Phenix.
www.dirknoyen.be

deSingel tijdlijn

wo 23 sep 2015

Frank Braley, Vlad Weverbergh & Friends
Mozart

do 8 okt 1992

Walter Boeykens Ensemble
Schubert, Lachner

vr 18 sep 1987

Symfonieorkest van de Munt olv. Sylvain Cambreling
Webern, Cerha, Zemlinsky

Luc Bergé

Luc Bergé studeerde aan de Koninklijke Conservatoria van Antwerpen en Brussel. Naast diverse eerste prijzen behaalde hij er met grootste onderscheiding het hoger diploma hoorn bij André Van Driessche. Daarna vulde hij zijn studie aan met lessen van de befaamde hoornist Hermann Baumann. Luc Bergé was achtereenvolgens hoornsolist bij de Opéra de Wallonie, het Nationaal Orkest van België, het Nieuw Belgisch Kamerorkest en I Fiamminghi. De laatste jaren specialiseerde hij zich ook in het bespelen van de natuurhoorn en romantische hoorn, waardoor hij regelmatig te gast is bij het Orchestre des Champs-Élysées olv. Philippe Herreweghe, Les Musiciens du Louvre olv. Marc Minkowski en Les Arts Florissants olv. William Christie. Luc Bergé treedt regelmatig op als solist met onder meer Prima La Musica, Orchestre de Chambre de Wallonie en de Beethoven Academie. Hij heeft intussen meerdere solo-cd's op zijn naam staan, waaronder Kamermuziek voor hoorn met het Arriagakwartet en Concerti voor blazers van Mozart met Prima La Musica olv. Dirk Vermeulen. Ook de hoorntrio's van Brahms en Ligeti legde Bergé vast op cd, en het album 'O, du schöner Hörnerklang...', opgenomen met bevriende musici Jan Michiels, Yves Saelens, Inge Spinette en Marcel Ponsele verwierf internationaal zeer lovende kritieken. Momenteel is Bergé freelance hoornist, speelt hij mee met het Prometheus Ensemble en is hij hoornsolist van het Orchestre des Champs-Élysées. Bovendien is Luc Bergé docent hoorn aan de conservatoria van Brussel en Leuven.

deSingel tijdlijn

wo 23 sep 2015

Frank Braley, Vlad Weverbergh & Friends
Mozart

zo 1 mrt 2015

Schubert Happening

vr 26 apr 1996

Beethoven Academie
Schubert, Strauss, Schönberg

do 24 nov 1994

Prometheus Ensemble
Martinu, Kurtag, Van Hove

Hendrik-Jan Wolfert

De Nederlandse contrabassist Hendrik-Jan Wolfert studeerde contrabas aan het Utrechts Conservatorium en specialiseerde zich verder bij het Barokorkest van de Europese Gemeenschap en aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag in historische uitvoeringspraktijk. In 1993 behaalde hij de Aantekening Kamermuziek. Sindsdien maakte hij deel uit van diverse gespecialiseerde ensembles, waaronder Currénde, Les Agrémens, Collegium Ad Mosam, Il Fondamento, Bach Concentus, Anima Eterna, les Arts Florissants, het Huelgas Ensemble en Barokopera Amsterdam. Hij gaf concerten in de meeste Europese landen, de Verenigde Staten en Japan. Met het ensemble Bachplus voert hij iedere maand cantates van J.S. Bach uit. Binnenkort is hij te gast bij de Holland Baroque Society. Midden 2013 heeft hij het SIGV-diploma juridisch vertalen Portugees behaald en is sindsdien, tussen de muzikale bedrijven door, ook werkzaam als beëdigd vertaler.

deSingel debuutconcert

Atout Kammermusikgruppe Wien

Atout is een kamermuziekensemble dat een breed repertoire uitvoert van kwintetten tot nonetten. De leden van Atout zijn veelgevraagde musici van verschillende nationaliteiten die gestudeerd hebben in de Weense traditie van stijl en klank. Als solist traden ze op in bekende concerthuizen als in het Musikverein van Wenen, Carnegie

Hall New York, in de Philharmonie van Berlijn en in de Philharmonie van Kiev. In kamermuziekverband wonnen ze prijzen op verschillende wedstrijden, waaronder de International Chamber Music Competition in Melbourne en de ARD Wettbewerf in München. Daarnaast spelen ze regelmatig freelance in vooraanstaande orkesten, waaronder de Wiener Philharmoniker. Atout wordt regelmatig gecoached door Johannes Meissl (Artis Quartett) aan de Privatuniversität Konservatorium in Wenen. Dankzij een beurs van de International Summer Academy Prague-Vienna-Budapest, kreeg het ensemble ook les van Hatto Beyerle (Alban Berg Quartett), Miguel da Silva (Quatuor Ysaÿe) en Shmuel Ashkenasi (Vermeer Quartet). Atout won de Ignaz Pleyel Prize en de Josef Windisch Chamber Music Prize in 2012. In 2014 werd Atout door het Oostenrijkse ministerie voor cultuur geselecteerd als een van de vijf ensembles van Oostenrijk voor het NASOM Programme (New Austrian Sound of Music). Atout heeft een eigen concertreeks in Klosterneuburg, en geeft regelmatig concerten in het Musikverein en het Konzerthaus in Wenen, in het Schönberg Center en in het Radio Kulturhaus in Wenen, in het Konzerthaus Klagenfurt, in Remise Bludenz ea... Verschillende concerten werden uitgezonden op Oostenrijkse en internationale radio- en televisiestations. In 2013 werkte Atout mee aan een performance van Yoko Ono ('Sky Piece to Jesus Christ') in de Kunsthalle Krems.

Roland Herret

Roland Herret studeerde viool bij Juri en Eugenia Polatschek, Josef Hell en Klaus Maetzl in Wenen en bij Shmuel Ashkenasi in Lübeck. Hij won verschillende nationale en internationale vioolwedstrijden. Als solist gaf hij concerten met de Kiew Philharmonie, de Haydn Akademie

en met het ensemble Neue Streicher. Als concertmeester werkte hij bij het ensemble WienKlang, de Sinfonietta Baden, het Orquestra Metropolitana de Lisboa en als vervanger bij de Wiener Philharmoniker. Herret nam een cd op met werken van Beethoven en Brahms. In 2004 verscheen de cd 'Fritz Kreisler Geniestreiche' met zelden gespeelde werken van Kreisler. In 2010 richtte Herret het kamermuziekensemble Atout op. Sinds 2011 speelt Herret bovendien in het String Inspirations Quintet van de Turkse violist en componist Serkan Gürkan. Sinds 2013 maakt Roland Herret deel uit van het Adamas Quartet.

deSingel debuutconcert

Claudia Schwarzl

Claudia Schwarzl studeerde aan het Conservatorium van Klagenfurt bij Lara Celestina en Brian Finlayson. Als tiener won ze al verschillende muziekwedstrijden, waaronder 'Prima la musica' in Klagenfurt en de 'Junge Solisten' Wedstrijd. Schwarzl vervolmaakte zich verder in viool bij Benjamin Schmid aan het Mozarteum Salzburg en in kamermuziek bij Johannes Meissl aan de Universität für Musik und darstellende Kunst in Wenen. Ze volgde masterclasses bij Gerhard Schulz, Igor Ozim, Benjamin Schmid, Johannes Meissl, Brian Finlayson, Vladimir Ivanov, Angel Stankov en Max Grosch. Reeds tijdens haar studententijd speelde Claudia Schwarzl in verschillende orkesten, waaronder AcademiaArsMusicae, Kärntner Sinfonieorchester, Domorchestra Klagenfurt, Sinfonia Wien en de orkesten van de Kunstuniversität Wien, het Mozarteum Salzburg en de Orchesterakademie Ossiach. Samen met Anna Dekan richtte ze het Varis Trio op en het Adamas Quartet, waarmee ze orkesten gaf in Europa, Zuid-Amerika en de VS. Sinds 2012 is ze docente viool en kamermuziek aan Musikschulverband Maria Anzbach und Eichgraben (Niederösterreich). Tijdens

masterclasses in Venezuela coachte ze jonge strijkkwartetten met strijkers van het Simon Bolivar Orchestra. In het kader van het IMEN (International Music Education Network) gaf ze in 2011 les aan het Instituto Laredo in Cochabamba, Boliviaë.

deSingel debuutconcert

Sergio Trujillo

Sergio Trujillo werd geboren in Bogotá, Colombia. Hij studeerde altviool aan de Pontificia Universidad Javeriana en volgde er ook een opleiding tot klankingenieur met zwaartepunten compositie en productie. Later zette hij zijn studies altviool verder aan de Universiteit van Montreal in Canada bij Jutta Puchhammer-Sedillot. Hij was elf jaar lang altviool in het Orquesta Sinfónica Nacional de Colombia. Hij componeerde zelf de muziek bij drie kortfilms die met internationale prijzen werden bekroond. Daarnaast speelt hij regelmatig in verschillende kamermuziekbezettingen als het strijktrio Ménage à Trio, het strijkkwartet Santa Fé, Ensembles CG en Decibelio, het Orquesta de los Países Andinos 'CAF', het orkest van het Festival 'Pergine Spettacolo Aperto' en het Orquesta Filarmónica de Medellín. In Montreal maakte hij deel uit van het Orchestre Symphonique de Montreal en La Sinfonia de Lanaudière. Bovendien was hij ook als leraar altviool actief aan de Pontificia Universidad Javeriana, aan de Universidad Central en in verschillende stichtingen zoals het Fundación Batuta, dat zich inzet voor sociaal achtergestelde kinderen. Trujillo richtte het Encuentro Nacional de Violistas op en leidde het twee jaar lang. Momenteel woont hij in Oostenrijk en is ook hier onder meer actief in verschillende kamermuziekgroepen zoals Atout en het Ambassade Quartet en in het Orchester Niederösterreichische Tonkünstlern en Sinfonietta Baden.

deSingel debuutconcert

Tobias Wögerer

Tobias Wögerer studeerde cello aan het Mozarteum Salzburg bij Heidi Litschauer. Sinds 2013 vervolmaakt hij zich verder aan de Privatuniversität Konservatorium in Wenen bij Christoph Stradner. Wögerer won verschillende wedstrijden in Oostenrijk, waaronder Prima La Musica. Hij speelde in verschillende orkesten en ensembles, waaronder het Innviertler-Sinfonie Orchester (ISO), het Oö. Jugendsinfonieorchester, het Wiener Jeunesse Orchester en het ensemble Atout. In de zomers van 2011 en 2014 werd Wögerer uitgenodigd om deel te nemen aan masterclasses van de Wiener Philharmoniker in Trenta. Daarnaast wijdt Wögerer zich ook steeds meer aan het dirigeren. Sinds 2012 volgt hij orkestdirectie bij Roman Zeilinger in Wenen. Hij werd reeds als dirigent uitgenodigd naar Japan en debuteerde in november 2014 bij de Philharmonie Salzburg. Hij werkte reeds samen met solisten als Nikolai Tokarev, Kurt Azeberger, Ursula Langmayr en Florian Feilmair.

deSingel debuutconcert

Binnenkort in deSingel

Leden van het Artemis Quartett

Vineta Sareika, Gregor Sigl viool

Eckart Runge cello

& **Elisabeth Leonskaja** piano

Herdenkingsconcert Friedemann Weigle

**J S Bach / A Piazzolla Partita voor strijktrio - In memoriam
Friedemann Weigle**

Robert Schumann

Kwartet voor piano, viool, altviool en cello in Es, opus 47

Johannes Brahms

Kwartet voor piano, viool, altviool en cello nr 3 in c, opus 60

wo 30 sep 2015 | Blauwe zaal | 20 uur

€ 22, € 18 (basis) | € 18, € 14 (-25/65+) | € 8 (-19 jaar)

gratis inleiding Mark Delaere | Blauwe foyer | 19.15 uur

Later in deSingel

Collegium 1704 olv. Václav Luks

Vlad Weverbergh klarinet

Wolfgang Amadeus Mozart

Ouverture 'La Clemenza di Tito', KV621

Symfonie nr 38 in D, KV504 'Praagse'

Carl Maria von Weber

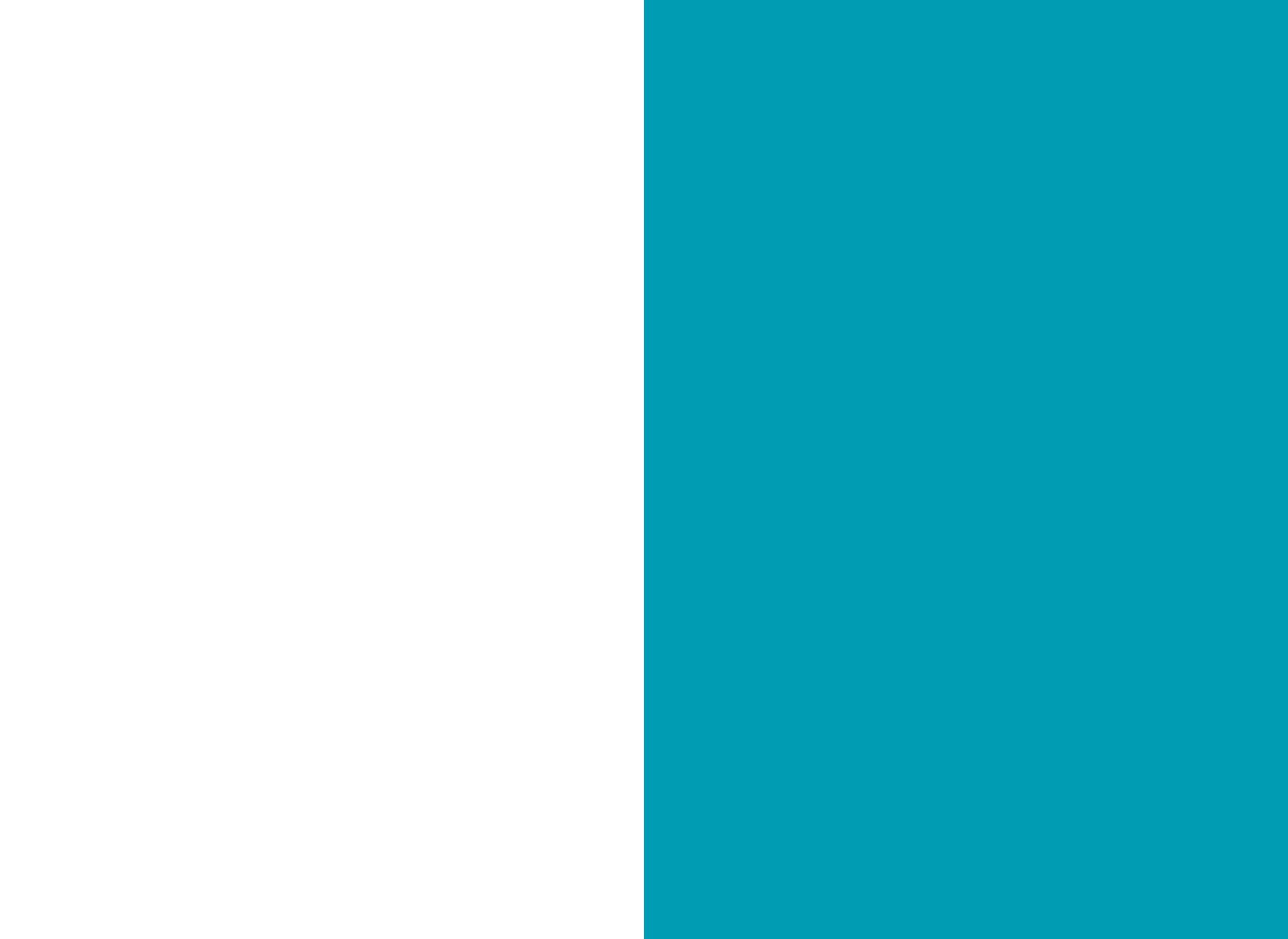
Concerto voor klarinet en orkest nr 2 in Es, opus 74

vr 26 feb 2016 | Blauwe zaal | 20 uur

€ 30, 26, 22 (basis) | € 26, 22, 18 (-25/65+) | € 8 (-19 jaar)

gratis inleiding David Vergauwen | Blauwe foyer | 19.15 uur

architectuur
dans
theater
muziek
in deSingel

---

t +32 (0)3 248 28 28
Desguinlei 25
B-2018 Antwerpen

---

www.desingel.be
 deSingelArtCity

deSingel is een kunstinstelling van de Vlaamse Overheid

Vlaamse
overheid

Provincie
Antwerpen

mediasponsors

dS
De
Standaard

Knack

CANVAS